

Warszawa, 23/03/2006r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

dr Janusz KOCHANOWSKI

RPO-526052-VIII/06/MRP

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00

Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan

Prof. Stefan Meller

Minister Spraw Zagranicznych

Wielce Szanowny Panie Ministrze

Od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej polskie media publikują informacje o niepokojących, a także niedopuszczalnych praktykach, których ofiarami padają obywatele polscy próbujący znaleźć pracę lub pracujący w państwach tzw. „Starej Unii” lub w państwach należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego a nie będących członkami Unii Europejskiej. Informacje o pewnych nieprawidłowościach dochodzą także z kraju będącego stałym kierunkiem polskiej emigracji zarobkowej, czyli ze Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Zjawiska te są sygnalizowane także w korespondencji nadchodzącej do kierowanego przeze mnie Biura.

Problematyka dotycząca nieprawidłowości związanych z rekrutacją do pracy i pracą Polaków poza granicą Polski składa się z trzech nurtów, które powinny zostać w sposób kompleksowy zbadane w celu właściwego zdiagnozowania niebezpieczeństw zagrażających osobom chcącym poprawić swój los poprzez pracę w krajach dających im możliwość zatrudnienia.

Pierwszy dotyczy nieprawidłowości związanych z rekrutacją do pracy i pracą Polaków poza granicą Polski - na tym etapie osoby te narażone są na niezgodne z prawem działania agencji zatrudnienia (polskich i zagranicznych).

Drugi to nieprawidłowości dotyczące warunków życia i pracy oferowanych przez zagranicznego pracodawcę. Bardzo często zdarza się, że obywatel polski po przyjeździe do kraju przeznaczenia otrzymuje inne zakwaterowanie niż to, które było

zagwarantowane w umowie pośrednictwa lub warunki płacy i pracy przedstawione przez pracodawcę są mniej korzystne od tych zawartych w umowie zatrudnienia.

Trzeci dotyczy rozwiązania stosunków pracy i niezaspokojonych roszczeń pracowników, które najczęściej ujawniają się w chwili rozwiązania z nimi umów o pracę tj., gdy pracownicy nie odczuwają już lęku przed zwolnieniem z pracy.

Z danych zareprezentowanych przez przedstawicieli Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki i Pracy - na zorganizowanym 22 marca 2006 r. przeze mnie spotkaniu roboczym w tej sprawie - wynika (szacunkowo), że w krajach Unii Europejskiej w 2005 r. legalnie podjęto zatrudnienie około 700 tys. Polaków. Dane dotyczące osób podejmujących pracę bez załatwienia przez pracodawców wymaganych formalności są niemożliwe do uchwycenia. Dlatego należy uznać, że problem ten jest bardzo ważny dla polskiej racji stanu, gdyż może dotyczyć nawet półtoramilionowej rzeszy osób świadczących pracę, a także ich rodzin, które zdecydowały się z nimi wyjechać do innego kraju.

Dla potwierdzenia informacji pojawiających się w mediach wystąpiłem do kilku Ambasad RP w różnych krajach Europy (Niemcy, Włochy, Cypr, Francja, Wielka Brytania i Norwegia oraz w sprawie dotyczącej Islandii). W tych sprawach, w których otrzymałem już odpowiedzi (Niemcy, Włochy i Cypr) sygnalizowane nieprawidłowości niestety potwierdziły się. Zważywszy na wagę zaistniałego problemu, który być może dotyczy także osób poszukujących pracy i ją podejmujących na kontynencie amerykańskim - działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. (Dz.U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147) zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Ministra o informacje dotyczące sytuacji polskich pracowników na rynkach pracy (warunki pracy, naruszenia praw pracowniczych, dyskryminacja, nierzetelne usługi świadczone przez pośredników pracy, a także sposób udzielania pomocy osobom zgłaszającym nieprawidłowości w stosunkach z pracodawcą lub pośrednikiem) pozostałych państw UE/EOG oraz państw północnoamerykańskich (Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, Kanada).

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski

Abstrakt

W związku z dużą ilością naruszeń prawa w zakresie rekrutacji do pracy i wypełniania obowiązków przez pracodawców wobec Polaków podejmujących pracę poza granicą Polski, Rzecznik Praw Obywatelskich wystąpił do Ministra Spraw Zagranicznych z prośbą o informacje dotyczące sytuacji polskich pracowników na rynkach pracy (warunki pracy, naruszenia praw pracowniczych, dyskryminacja, nierzetelne usługi świadczone przez pośredników pracy, a także sposób udzielania pomocy osobom zgłaszającym nieprawidłowości w stosunkach z pracodawcą lub pośrednikiem) państw UE/EOG oraz państw północnoamerykańskich (Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, Kanada). Działanie to jest częścią kompleksowego planu mającego na celu przeciwdziałanie nieprawidłowościom dotyczącym Polaków, chcących pracować lub już pracujących poza granicą Polski.